

ט"ז תמוז תשפ"ה

שנה ז' | גליון מס' 278

פניות והודעות למערכת:

ניתן להשאיר בקו 'בני בינה'
טל': 03-3064100 שלוחה 6.

לתרומות ולהנצחה בעלון:

דרך עמדות נדרים פלוס: 'בני בינה' -
ארגון בני בינה לילדי בני התורה
או בטל' 055-6705847

בפיקוח
רבנים ומחנכים
שליט"א

בינו נא זאת

"אך נותר הוא נדהם, נטוע על מקומו בלא יכלת לזוז, הוילון לא נע ולא זע"

העומד מן הצד עלול להיות שטף לתחושות התרדה והבהלה, לבלבול הקללי השורר בכל פנה, ולבסוף - חלילה - להרגשת "כחי ועצמי יד" שהוא זה שהביא כבכול להשגים הרבים ולהקרבה בעצדה הקרב. אבל האמת הברורה והבהירה הנה ש"אין ציר פאלקינו". ציוריו של הקדוש ברוך הוא מפלאים המה ביותר, גדולים הם בהרבה מתמונות אותם שני הציירים, פאטר ומצליחים המה להטעות אף את הצייר בעצמו, כלומר: את בני האדם, לתת את התחושה כבכול הכל בשליטה, הכל תחת ידינו, ו"אנחנו" כבכול מנהלים את העולם. אם קצת מתבוננים לעמק, מתגלה שמדבר סה הכל באשליה, אחיות עינים, ותו לא. המבט האמתי והנכון הוא שהכל צייר, משכנע אמנם, אבל בסה הכל ציור מפלא אותו מצייר לנגד עינינו 'צור ציר ומצייר צורה בתוך צורה', הבורא ומהיג את העולם כלו בכל עת ורגע, מסתתר מאחורי הקלעים אבל מניע את המערכת כלה, ובנוסף נותן אפסותה למי שאינו מתבונן לטעות ולחשב כבכול: יש פה ושררה, יש שלטון ומהיגות, ויש אפסות לפעל לבד, לעשות דברים ולחולל מהפכות. לעתיד לבוא, עת יסור הלוט מעל ענו הערפל המקיף וסובב את עולמנו מקצה אל קצה, 'אז ימלא שחוק פיני'...

אשרינו ואשרי חלקו של כל מי 'אשר שם ה' מבטחו, ולא פנה אל הרבים ושטי כזב'.

*

"זה ממש מזכיר לי את בלעם", הוסיף יוסי. בלק מלך מואב עורר חוזה על 'מבצע בטחוני סודי' עם בלעם. שמו של המבצע הבטחוני נודע רק לאחר שנים רבות בקוד המבצעי 'בלם'. משרת ההסכם היתה, כלי מהיר של העם היהודי כלו, אנשים נשים וטף, להפנות בו ולגרשו מן הארץ, באבחת רגע, וללא כל סכונים מצד האמה המואבית. בלעם, "רוח בבוהה ונפש רחבה", כבכול יודע דעת עליו, אינו נבהל משיחת אונות או ממלאכים עם תרבות שלופים, בטוח הוא בכווח של פיו, אשר ככל היצא מפיו פה יעשה, מתהלך בגו זקוף ומתברב כבכול הוא ה'בצל-הבית' של העולם, והוא זה שיקבע האם לתקף את העם היהודי ומתי, והסבה היחידה שאינו יכול ללכת יחד עם שרי מואב, כי אינו מתאים ל'הוד מעלתו' ללכת עם שרים פחותים שכאלה.

קלונז של בלעם נתגלה ברבים, פאטר מתוך פסעו לא שלט בעצמו ואים על אתונו "לו יש חרב בדי, כי עתה הרגתיך". שוכח לרגע כי לדבריו כוחו בפיו ולא בחרבו, וכי הוא "כל יכול" בעקבית שפטי מכלי להניד עפעף להרג את כל אשר יעלה בדעתו.

אך גם לאחר מכן, כשעלו יחד בלק ובלעם אל פסגת ההר, הלך בלעם "שפי", בטוח בעצמו בכווח וביכולותיו, ואז "וישם ה' דבר פפי בלעם", בעל כרחו.

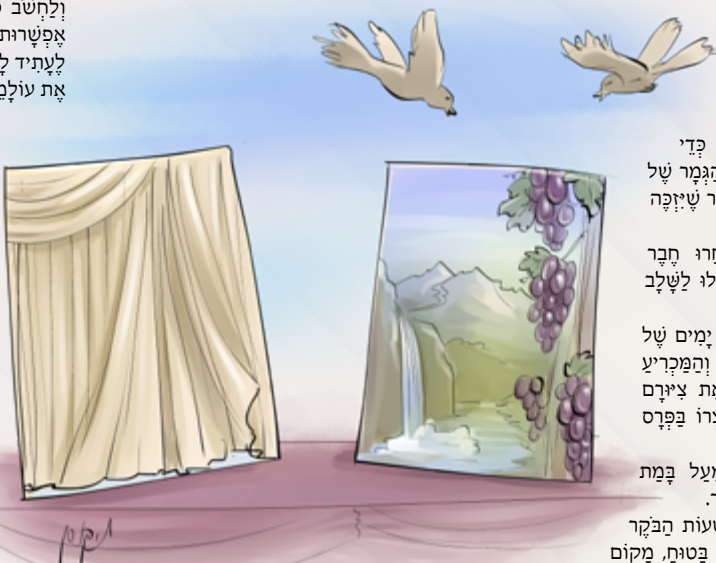
"נתן לו הקדוש ברוך הוא רסו ונחפה בפיו, פאדם הפוקס בהמה בחכה להוליקה אל אשר יצא, אמר לו: על כרחך תשוב אל בלק".

עד שנאלץ לבסוף להודות שוב ושוב קבל עם ועולם: "הדבר אשר ישים יאליקים פפי, אתו אדבר", "הלא את אשר ישים ה' פפי, אתו אשמר לדבר", "כל אשר ידבר ה' אתו אעשה", "לא אוכל לעבר את פי ה' לעשות טובה או רעה מלפני, אשר ידבר ה' אתו אדבר".

"למען דעת צדקות ה'".

ברב תבונתו וכשרויו להטעות את הצפורים, כבכול הכרם הנו מציאות קימת, ולא ציור בעלמא. נקישה עזה נשמעה מכאן וזכר השופטים: "וכעת לצייר השני", הכריז קולו של המנחה, כשהוא מבקש מהשופטים לעבר לצדה השני של הבמה. השופטים שהתקבצו אל הצייר השני ראו כי הוא מכסה בוילון מעט, ובקשו מהצייר להסיר את הוילון כדי שיוכלו לראות את הצייר ולהכריע את התחרות. "לא, לא! אני חוזר ביד", זעק הצייר השני, "אחרי הצייר המצליח כל כך של קודמי, אני פשוט מתבייש בצייר שלי, סלחי לי רבותי. תנו לו את הפרס". "בכל זאת!" אמר אחד השופטים ונגש להסיר את הוילון, אך נותר הוא נדהם, נטוע על מקומו בלא יכלת לזוז. הוילון לא נע ולא זע!!!

לא היה שם כלל וילון, היה זה - - ציור של וילון... דקות אחרות חלפו, והקהל הרב שאט אט החל להבין

ולקלט את פשרו של הצייר, החל להריע אל עבר הצייר השני במחאות פפים סוערות... ההקרבה היתה פה אחד לטובתו של הצייר השני - שהצליח להטעות את חבר השופטים ואת כל הנוכחים, בעוד שהראשוני הצליח להטעות רק את הצופרים!

*

חכמינו זכרונם לברכה דרשו את תפלתה של חנה 'ואין צור פאלקינו', 'אין ציר פאלקינו'.

העולם רועש וגועש, נשיאי מדינות קוראים תגר נגד עמיתיהם, מלחמות עזות נטשות בזירות קרב שונות מקצה העולם ועד קצהו, מדינה אחת מפה ללא רחם ברעויתה, כלי נשק הרסניים וקטלניים משתוללים בשמי העולם, מטוסי קרב, מוילטיים, כטבמים, טילים בליסטיים והיפרסוניים, נשק גרעיני, ומה לא?

לבסוף, לאחר מלחמה ארצה ועקשת, מדינה אחת מנצחת את שכנה, בקול תרועת נצחון.

לעיניו של אדם מן השורה נראה כי אכן יחס פערי הפוחות בין המדינות השונות הוא אמתי ומציאותי, והדברים המתרחשים נובעים ממשקל של יחסי כוחות ומוחות, אשר הם הביאו בסופו של דבר לתוצאות הסופיות.

דריכות יתר נפרת היתה במבואות העיר. שטטות של פרסות סוסים מובילות עגלות נוסעים עמוסות. שולי הדרכים גדושים בהמוני אדם המאצים פסיעותיהם, כדי להספיק להגיע מבעוד מועד לכפר האמנים שבמרכז בירת הממון.

המלך ירום הודו אשר ידוע היה כמחבב אמנות בכלל, וציירים מרהיבי עין בפרט, הכריז על סדרת תחרויות ציירים כלל-ארציות, כשהוא מבטיח פרס יקר ערך לצייר שיצליח להעפיל לפסגת התחרות, ולהציג בפני חבר השופטים את הצייר המצליח ביותר.

תחלה נערכה תערוכת ציירים מרהיבה, הפוללת מאות ציירים מרהיבי עין, פאטר קהל הצופים הרב מתקופים ביניהם איזהו הצייר המצליח ביותר, הראוי לזכות בפרס המלך.

עמל וזעזע רב השקיעו חבר השופטים בכדי להכריע בין הציירים הרבים, ולבסוף בחרו מתוכם עשרה ציירים המבחרים ביותר.

לאחר חדש ימים נערכה תערוכת ציירים נוספת, בו הגיש כל אחד מעשרת הציירים הנבחרים צייר חדש ממיטב פרי מכחולו, ציירים חדשניים מרהיבי עין ומשוכבי נפש.

דין סוער במיוחד נערך בין השופטים, כדי לקבע מי מבין כל הציירים יעלה לשלב הגמר של התחרות, בו יכרע מי הוא האוהב המאשר שזוכה בפרס המלך והנכסף.

לבסוף לאחר משא ומתן מוגע, בחרו חבר השופטים שנים מבין כל הציירים, שיעלו לשלב האחרון של התחרות.

פעת, בעוד שעות ספורות, לאחר חדש ימים של הקנז קדחתניות, יחל השלב האחרון והמכריע של התחרות, בו יציגו שני הציירים את ציורם המיוחד, שהמבחר שבהם יזכה את יוצרו בפרס המלך והנכסף.

ככל שהתקרב מועד הסרת הלוט מעל פמת הכבוד, נתן היה למשש את המתח באוויר.

אנשים רבים עמדו על רגליהם מאז שעות הבקר המקדמות, ותפסו לעצמם מרחב צפיה בטוח, מקום שנתן יהיה בודאות לראות משם את מהלך בחירת הצייר הנבחר.

השמועות עשו להם כנפים, כי אף המלך ירום הודו, כבכודו ובצעמו ישתתף בתערוכה.

בשעה היעודה יעו כל הקהל על עמדם בראותם את המלך ירום הודו יחד עם פמלית השופטים צועדים בנבבדות אל עבר פמת הכבוד.

זמן השופטים סמנו בידו, והשומר האחראי נגש ברב חשיבות, קד קצה והסיר את הלוט מעל הציירים.

בירקתי הבמה בצד ימין, נצב לו על עמדתו צייר ענק ויפהפה, מרהיב עין ומפעים, בו נראה היה פרס ענבים על רקע נוף הררי ססום, העומד סמוך לשפך של נהר, פאטר מימי הנהר נראים חיים וזורמים בינות עצי הפרי, ועל גבי זמורות הגפן אשכולות ענבים סגלגלים גדולים ועסיסיים.

"עקב, יחיא, תסתכלו למעלה", נשמע לפתע קולו של יוסי: "תראו את הצופרים הללו".

בבת אחת, כל הנוכחים הסבו את פניהם אל עבר חלקו העליון של הצייר, בו נראו זוג צפורים שחלפו במקום מתקרבים אל הצייר ומנסים לנקר את הענבים העסיסיים.

"ממש אמיתי", לחש השופט לחברו, "ראית איך הצפור נגשה אל הענבים?"

רחשי התפעלות נשמעו מכאן והקהל, כיצד הצליח הצייר

פרקי אבות
באורים, פנינים וספורים

אבות ובנים

פרק ו'

רבי מאיר אומר כל העוסק בתורה לשמה, זוכה לדברים הרבה, ולא עוד אלא שכל העולם כולו כראי הוא לו.

האדמו"ר הראשון של חסידות "גור", הגאון רבי יצחק מאיר זצ"ל, השקיע עמל רב וגייעה עצומים במשך **קעשר שנים**, וחבר חבר נפלא שבו מישב את כל קשיות הש"ך - ה"שפתי כהן" בחשן משפט. בטרם מסר את החבור לדפוס, הלך למורו ורבו הלא הוא מרן האדמו"ר מקוצק זצ"ל, כדי לקבל את ברכתו לגלגל הוצאת החבור. אף הרבי מקוצק, שהיה ידיד במדת האמת שבגרה בו, שאל אותו: ר' מאיר, האם בטוח אתה בעצמך שבזמן שעסקת בחבור נפלא זה, כל פגונותיך היו **לשם שמים**, בלי שום שמץ רגיון להראות את למדנותך, או שמא היה באיזה שהוא מקום שמץ מחשבה שאתה אכן מבין יותר מהגאון השפתי כהן? ואמר לו קמה שואל אני אותך את השאלה הזאת... כי בדרך כלל איננו צריכים לדעת עד כדי כך באיזה צורה כתבנו חידושי תורה וכדו', העקר לעמל בתורה בקדושה וטהרה, אבל דע לך **הי שפתי כהן למד תמיד רק תורה לשמה!** וכשבאים לכתב עליו השגות צריך להזהר זהירות יתרה.

רבי יצחק מאיר לא הסס ולא שאל שאלות, לא התנכח ולא מצא אמתלאות, אלא יצא החוצה, אסף את כל כתביו והשליך את פרי עמלו של עשר שנים לגניזה, וזאת למרות שהיו לו שלשה עשר בנים שמתו כלם על פניו בחייו, ונבדא אם כן היו לו רצונות עזים להשאיר לו לפחות שם ושארית בעולם על ידי חבר חשוב שכזה.

כשראה זאת האדמו"ר מקוצק, ברכו על משהו, ואחל לו שיחבר חבורים של חידושי תורה לשמה. ואכן השאיר האדמו"ר רבי יצחק מאיר, ספרים שהם למופת עד היום הזה הידועים בשם **"חידושי הרי"מ"**.

וזהו צנוע וארך רוח, ומוחל על עלבונו, ומגדלתו ומדוממתו על כל המעשים.

נכנס פעם רב של עיר מסקמת אל מרן הרב שך זצ"ל, ותנה לפניו את מר לבו, וספר לו על החרושים וגדופים שעושים לו תושבי העיר, ועל מודעות הגנאי שהשמיץ בהם, ואמר לו לעזוב את העיר וכל זה מחמת שפשה תקנות חדשות בעניני הפשירות של העיר.

אמר לו מרן הרב שך, מדוע אתה מתפעל מהם, אתה לוחם מלחמת קדש, **ובמלחמה מקבלים גם חצים**, חצים להיות גבורים על כל המלחמות האלה, ועוד תזכה בשרך נצחי עצום ורב. לאחר הרהור קצר, קם הרב שך ממקומו, וטל את ידיו, ואמר: בוא עמי. הוא הובילו אל ארון הספרים שהיה בחדר השני, התכופף מעט, ופתח את אחת המגרות. עשרות מודעות היו מנחות שם זו על גבי זו. ראה, הנה כאן מנחים כל מודעות הגנאי (פשוטילים) שכתבו עלי, אוסף אני מודעות אלו אחת לאחת, ושומרן כאן בפמגרה הזאת. שאל אותו רב העיר: לשם מה שומר אותן הרב, וכי לא היה ראוי לקורען לגזרים? השיב הרב שך בחייו: יש רבנים שהחריבו ספרים, ובקשו בצנצנתם שלאחר פטירתם יניחו בשעת הלילה את ספריהם על משטחם, כי הספרים עליהם עמלו, ודאי יכולים להגן עליהם, אני אינני מבקש שניחו את ספרי על משטח, אם הייתי מבקש משהו, הייתי מבקש שניחו את כל המודעות הללו על גבי משטח, בטוח אני שמודעות אלו יהיו עלי חצים, בהן ודפוני ובישוני על עמדי בתקפיות במלחמת הקדש, הן תהיינה לי למגן למחסה לעולם הבא...

אוי להם לבריות מעלבוניה של תורה, שכל מי שאינו עוסק בתורה נקרא מזוף... שאין לדן בן חורין אלא מי שעוסק בתלמוד תורה, וכל מי שעוסק בתלמוד תורה הרי זה מתעלה.

מספר על ראש העיר הראשון של תל אביב שהלך לבקר אצל הבדואים יושבי האהלים. לאחר שסיים את הבקור העניקו לו מתנה ובקשו גם כן לבוא אליו ולבקרו בקיור גומלין. כשהגיע, ראו פלא, היה זה **"ברז"** שממנו יוצא מים, והם התפעלו מאד כיצד יוצא מהברז הזה מים, הם שמעו שבעבר הוציא משה רבנו מים מהסלע, אבל מה זה...? לאחרי שסיימו את הבקור, בקשו שיתן להם גם כן מתנה כמו שהם העניקו לו. שאל אותם: מה תרצו? "את הברז!", אמרו הבדואים. נגש ראש העיר למחסן, והביא משם ברז חדש.

כשחזרו הישמעאלים הללו למקומם, אסף ראש השבט את כל בני שבטו, וערך מסבה גדולה - "חג הברז". באמצע המסבה הביאו מקל, ותקעו אותו באדמה, ותלו עליו את הברז. ראש השבט התכפד בפתיחת הברז, אף בפתחו את הברז, לא יצא אפילו טפת מים אחת.

אמר אחד מהזקנים המקבדים: נראה שרמנו אותנו כאן, אנחנו בקשנו את הברז שבמטבח, והוא נתן לנו ברז אחר שלא מוציא מים... שבו לראש העיר, ואמר לו: לא נתת לנו את הברז שבקשנו, אנחנו מבקשים את הברז שבמטבח. כדי לא להסתבך בצרות עומם, בקש ראש העיר שיפסקו את הברז מהמטבח, ויתנו אותו להם.

שוב, ערכו שוב מסבה גדולה, אף גם הפעם לא יצאו מים. מאכזבים שבו לראש העיר כדי שיפסקי להם את פשר הדבר, מדוע לא יוצאים מים מהברז? הסביר להם ראש העיר: **וכי הברז הוא שמוציא מים!**, הרי ישנם צנורות המטמנים בתוך הקיר, ומשם הם מוצאים עד להקבת "מקורות", שם שואבים מים מהפנרת, והברז אינו אלא כלי שדרכו עוברים המים.

ישנם אנשים, המחפשים את טעם החיים בכל מיני 'ברזים' למיניהם, אך אינם יודעים שהם עוזבים מקור מים חיים, וחוצבים בורות נשברים אשר לא כלי המים: הברז האמיתי שממנו יוצאים המים, הוא - **התורה הקדושה** אשר היא מקור מים חיים ונוזלים, ומי שדבק בה, חי חיים אמתיים.

פרפראות וחידושים
בפרשת השבוע
לשולחן השבת

דברי בינה

"ועתה לכה נא ארה לי את העם הזה" (כב:ו).

מדוע לא שאל ממנו שיברכהו בנצח, או שייכל להתנצב ממנו? בספר חפץ חיים על התורה (מש"ל פלג) כתב: ישראל שמצבו ברע מה הוא עושה? הולך לצדיק ומבקש שיברכהו, מתפלל לבוא עולם שישיעו, לא כן דרכו של אחד משאר האמות, כשבקש בן צפור מלך מואב פחד מיישראל, לא בקש ממלכם שיברכהו אלא בקש שיקלל את ישראל, צא וראה עד היכן הרשעות מגעת שלא בקש ברכה לעצמו אלא קללה לזולת.

אמנם הספורנו כתב שבאמת כחו של בלעם לא היה לבדו, אבל היה לקלל, על ידי שזיכר עון או על ידי שדע לכוון את השעה, בדברי רבותינו ז"ל (ברכות י:). ולכן לא בקש ממנו ברכה, ומה שאמר 'ידעתי את אשר תברך מבדך' (שם), לכבודו של בלעם אמר כן, להורות שלא חשב אותו למזיק בלבד.

והכל יקר באר שכל לא אמר לבלעם 'אשר תברך יברך' בדרך שאמר 'ויאר', לפי שאמר לו דוקא בקללות! יש לך כח ולא בברכות, כי את אשר תברך **כבר הוא מברך**, ואתה רואה את זה באצטגנינות שלו, ואתה מברכו כדי לתלות בו, כי אם לא כן, כשעזרת את סיוחו הרי קללת את מואב, ולמה לא ברכת לסיוחו? אלא ודאי שאין לך כח בברכות, כי אם בקללות, **בלעל** ולהשחית, כהוראת שם **בלעם**, לכן אני מבקש ממך קללה ולא ברכה שתברכני.

"גדר מזה וגדר מזה" (כב:כ).

כתב רש"י: "סתם גדר - של אבנים הוא. קשה, מנא לו לרש"י דבר זה? וכתב הרע"ב בספרו 'עמר קאי' שיש לומר מפה שכתבו במקום אחר 'וגדר אבני נהרסה' ויש במדרש שהגדר הזה הוא **הגל של אבנים** שעשו יעקב ולבן כשפרכו ברית יחדיו, ואמרו שבלעם הוא לבן הארמי, כמו שאמרו [סנהדרין קה. (נ"ג ב"ב וי"ד)] 'הוא לבן הארמי, הוא בלעם, הוא כישן לשעמים'. וזמן הקדוש ברוך הוא **לדחוק בגל הזה** להזכיר בו הכרית אשר כרת עם יעקב 'אם אני לא אעבר את הגל הזה לרגע' והוא הרי עובר עקשו על שבועתו, שהיה עובר הגל לקלל ישראל.

שם.

הדבור המתחיל ברש"י, הוא 'גדר מזה וגדר מזה', תמה על כך הט"ז ב'דברי דוד': א. שאם רש"י בא לפרש מלת 'גדר' מה היא, די היה לו לכתב את המלה 'גדר'. ב. מה נפקא מינה מזה כאן, מה לנו אם הייתה אותה גדר של אבנים או של עץ.

ותרץ בהקדמם מה שיש להקשות בפסוק 'גדר מזה וגדר מזה', למה לי פעם שנית 'וגדר', די היה לומר 'גדר מזה ומזה', ולכן כתב רש"י 'סתם גדר הוא של אבנים', ורמז בזה דבר חשוב. כי הנה מבאר במדרש רבה: שהמלאך אמר לבלעם 'אין אתה יכול לשלט בהם, שבידיהם **לחוט כתבים משני עבריהם, מזה ומזה הם כתבים**'. דהיינו שבשאר כתב אין צוית האותיות שיהם מבקשים ומבחוץ, אבל בלוחות היה שיהם **בשני הצדדים**, וזהו שרמזו כאן 'גדר מזה וגדר מזה', דהיינו רמז על **כתב הלוחות** שגדר שבה ושבה הם שנים, ולזה פנו רש"י באמרו 'סתם גדר של אבנים' שהפסוק מרמז על הלוחות, דכתבי: שני לחת העדת **לחוט אבן**, ורמזו כאן לפי המדרש שזכרנו ששהו גדר מזה ומזה, כמו שבארנו. וסיים הט"ז: וחסם הדוים יראנו בתורתו נפלאות, בפרט שרשומו של רש"י מורה על אמתת דבר זה.

"ויפתח ה' את פי האתון" (כב:כ).

דבור האתון היה נס גדול, חוץ מדרך הטבע, וכל זה, מבאר רבנו בחי' על דרך הפשט, היה **לכבוד ישראל**, כי הקב"ה הפליא לעשות ורצה לשנות סדר בראשית בדבור הבהמה, לומר **שאפלו הבהמה תכיר** ותדע שאין השליחות הזה ראוי להעשות. ענין זה פה כך מקפץ, והרי זה כאדם שאומר להרים שפסוהו, ולגבועת שפלו עליו. ואין צורך לומר המין האנושי שהוא משכיל, כי אפלו הבהמה, שאין לה שכל, תשכיל שאין ראוי להסכים בקללת העם, כי ברוך הוא.

מעשה לפרשה

אל מעונו של הגאון רבי חיים הלפרנט, בעל ה'דברי חיים' מצאנו, הודפן רבה של אחת העירות. לאחר שהשתעשעו ביניהם בדברי תורה, וחספי היה הרב להפך ולשוב לעירתו. פנה אליו ה'דברי חיים' בשאלה: "אמר נא לי, וכי פלוגי גר אצלכם בעיר?"

"אכן, פנו!" השיב.

"אם כך" פנה אליו רבי חיים בתרעמת: "מדוע זה אינך דואג לו. הלא עני מרד הוא ודחוק הוא עד מאוד לפרנסתו ופרנסת בני ביתו".

"אימני לי רבנו" מהר אותו רב להנצל, "עד הרגע לא ידעתי כלל על מצבו הקשה". "וכי תשובה היא זו לא ידעתי?" טען נגדו רבי חיים. "הנה בלעם אומר למלאך ד' שנגלה לפניו, 'חטאתי כי לא ידעתי', (פסוקי כב, לד), ולכאורה קשה, אם אכן בלעם לא ידע, אם כן מה חטא? אלא, מפרש השל"ה הקדוש (פפרשטין) את דברי הפתוב, כן! האדם מה שהיה ראוי לו לדע ולהבין ולא ידע, הוא **חטב בדבר**, כי על כן נתן לו ה' **השכל להשכיל ולהבין**. וכן בלעם היה לו להבין, כי לא לחנם עשה האתון כן. וחסר הידיעה היא עצמה החטא. אף אתה, המשיח ה'דברי חיים', וכן כל רב עיר, או גזבר צדקה, מטל עליו לדעת ולהפיר את בני העיר, מצבים וסבלים".

הודה הרב ל'דברי חיים' ושב לעירו מתוך החלטה ברה"ה, שמפאן ואילך: שיתפלל לתת עינו ולבו להפיר במצבם של בני עירו, לעמד למינים, לתמכס ולסעדם.

לערוי נשמת

מרת אסתר זהבה בת ר' ראובן יהושע הכהן ע"ה
נלב"ע י"ח בתמוז תשע"ח
נתרם ע"י בנה שיבלחט"א

ברכת מזל טוב לבחור הבר מצוה היקר והחביב

משה אהרון בן הרה"ג ר' נתן ברוורמן שליט"א

לרגל הכנסו לעול תורה ומצוות

יהי רצון שיעלה ועלה בתורה ויראת שמים ויגדל לתפארת בית ישראל